Проект!

З А К О Н
ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА РАЗВИТИЕТО НА АКАДЕМИЧНИЯ СЪСТАВ В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

(оби., ДВ, бр. 38 от 2010 г., Решение № 11 на КС на Република България, обн., ДВ, бр. 81 от 2010 г.)

§ 1. В чл. 1 се правят следните изменения:

1. В ал. 2, т. 3 думите „чрез въвеждане на единни държавни изисквания и национален контрол за тяхното спазване" се заличават.

2. Алинея 3 се отменя.

§ 2. В чл. 2, ал. 2, т. 1 думите „(научно-образователна)" се заменят с „(образователна и научна)".

§ 3. В чл. 3, ал. 1 думите „на Министерството на образованието, младежта и науката и НАОА" се заличават.

§ 4. В чл. 4 се правят следните изменения:

1 .Алинея 2 се изменя така:

„(2) За членове на научното жури се избират хабилитирани лица в съответната научна област, а при възможност и в съответното направление и специалност. При интердисциплинарна тема най-малко един член на журито трябва да бъде от друга научна област, към която дисертационният труд има отношение. Изборът се осъществява от две обособени групи - на външни и на вътрешни членове за съответното висше училище или научна организация. При избор на научно жури се предвижда и един резервен член.".

2. В ал. 3, изречение 1 се заличава.

§ 5. В чл. 6 се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се нова ал. 2:

„(2) Дисертационният труд трябва да съдържат научни или научноприложни резултати, които представляват оригинален принос в науката. Дисертационният труд трябва да показва, че кандидатът притежава задълбочени теоретични знания по съответната специалност и способности за самостоятелни научни изследвания."

2. Досегашната ал. 2 става ал. 3.

§ 6. В чл. 9 думите „определени от Националната листа" се заличават, а думата „половината" се заменя с „трима".

§ 7. **В чл, 10, ал. 2** думите „на български и английски език" и изречение 2 се заличават.

§ 8. В чл. 11, ал. 3 изречение 2 се заличава. **§ 9.**

Член 12 се изменя така:

„Чл. 12. (1) Научната степен "доктор на науките" се придобива от лице с научна степен „доктор", което е защитило дисертация при условията на този закон.

(2) Дисертационният труд трябва да съдържа теоретични обобщения и решения на големи научни или научноприложни проблеми, които съответстват на съвременните постижения и представляват значителен и оригинален принос в науката.

(3) Дисертационният труд по ал. 1 се подготвя самостоятелно и не може да повтаря представения за придобиване на научна степен „доктор".

(4) Дисертационният труд и библиография се предлагат от кандидата за обсъждане в съответната катедра, департамент или институт."

§ 10. В чл. 13 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 думите „избрани от Националната листа при условията и по реда на чл. 9" се заличават.

2. Създава се нова ал. 3:

„(3) За успешно защитена се смята дисертация, получила на защитата най-малко пет положителни оценки, като всеки член от журито публично обявява своята оценка.".

3. Досегашната ал. 3 става ал. 4.

§ 11. Създава се чл. 14а:

„Чл. 14 а. (1) При равни други условия, лицата, придобили научна степен "доктор на науките" ползват предимство при заемане на академичните длъжности по този закон.

(2) За научна степен "доктор" или за научна степен "доктор на науките", свързана с изпълняваната работа на лицата, се изплаща допълнително месечно възнаграждение в размери, определени от Министерския съвет."

§ 12.Член 15, ал. 2 се изменя така:

„(2) Академична длъжност се заема по трудово правоотношение". **§ 13. Член 18, ал. 2 се отменя.**

§ 14. В чл. 20, ал. 1 думите „и са включени в Националната листа по чл. **4,** ал. 2." се заличават.

§ 15. Член 24, ал. 1 се изменя така:

„(1) Кандидатите за заемане на академичната длъжност „доцент" трябва да отговарят на следните изисквания:

1.. да са придобили научна степен „доктор";

2. да са заемали академична длъжност „асистент", „главен асистент" или да са били преподаватели, включително хонорувани, в същото или в друго висше училище или научна организация не по-малко от две години;

3. да са представили публикуван монографичен труд или равностойни публикации в специализирани научни издания или съответни на тях доказателства за художественотворчески постижения в областта на изкуствата, които да не повтарят представените за придобиване на научните степени „доктор" и „доктор на науките"."

§ 16. В чл. 25 думите „включва хабилитирани лица от Националната листа по чл. **4,** ал. 2 и" се заличават.

§ 17. Член 26, ал. 1 се отменя.

§ 18. В чл. 27 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 изречение 2 се заличава.

2. Алинея 3 се изменя така:

„(3) Научното жури оценява кандидатите според изследователската им продукция, а при наличие - и съобразно преподавателския им опит. Кандидатите за заемане на академичната длъжност „доцент" се оценяват по съвкупност от следните критерии и показатели:

1. учебна работа:

а) аудиторни и извънаудиторни занятия - разработване на лекционни курсове; нововъведения в методите на преподаване, осигуряване на занимания в практическа среда извън висшето училище или научната организация;

б) публикации на учебни материали - издаден учебник или публикуван електронен учебник;

в) работа със студенти и докторанти - съвместна работа със студенти в изследователски и творчески проекти;

2. изследователска и/или творческа работа:

а) изследователска работа - участие в поне два изследователски проекта, завършили с изобретения, рационализации и др.; научни и научно-приложни разработки; участия със самостоятелни доклади на два международни и два национални научни форума; приложени резултати от научни изследвания в практиката; членство в авторитетна творческа и/или професионална организация в съответната научна област;

б) творческа работа - участие в поне два проекта, завършили с творби; участия със самостоятелни доклади на два международни или национални научни форума; създаване на произведения на изкуството с международно признание; членство в творческа организация;

в) научни публикации (печатни и електронни) - публикации в международни издания;

г) творчески изяви - поне две творчески изяви на международно признат форум;

д) работа по учебна програма или курс."

3. Алинея 4 се изменя така:

„(4) При научните специалности в областта на изкуствата вместо изследователската работа може да се оценява художественотворческата работа." **§ 19. Създава се чл. 27а:**

„Чл. 27а (1) Журито класира кандидатите с явно гласуване и ги предлага за избор от факултетния/научния съвет. Предложението до съвета се изготвя от председателя на научното жури и се подписва от всички членове в **7**-дневен срок.

(2) Факултетният, съответно научният съвет взема решение за избор на "доцент" по предложение на научното жури. Изборът се провежда при условия и по ред, определени с правилника на висшето училище или научната организация, не по-късно от един месец след получаване на предложението."

§ 20,Член 29 се изменя така:

„Чл. 29. (1) Кандидатите за заемане на академичната длъжност „професор" трябва да отговарят на следните изисквания:

1. да са придобили научна степен „доктор";

2. да са заемали академичната длъжност „доцент" в същото или в друго висше училище или научна организация не по-малко от две академични години или да са били преподаватели, включително хонорувани, в същото или в друго висше училище или научна организация не по-малко от пет години;

3. да са представили публикуван монографичен труд или равностойни публикации в специализирани научни издания или съответни на тях доказателства за художественотворчески постижения в областта на изкуствата, които да не повтарят представените за научните степени „доктор" и „доктор на науките" и за академичната длъжност „доцент";

4. да са представили оригинални научноизследователски трудове, публикации, изобретения, ръководство на докторанти и други научни и научно-приложни разработки или творчески постижения, които се оценяват по съвкупност.

(2) Ако кандидатите не са заемали академичната длъжност „доцент", те трябва да представят още един публикуван монографичен труд или равностойни публикации в специализирани научни издания или съответни на тях доказателства за художественотворчески

постижения в областта на изкуствата, които да не повтарят представените за научните степени „доктор" и „доктор на науките"."

§ 21. Създава се чл. 29а:

„Чл. **29а (1)** Кандидатите за заемане на академичната длъжност „професор" се оценяват по съвкупност от следните критерии и показатели:

1. учебна работа:

а) аудиторни и извънаудиторни занятия - споделяне на опита в преподаването и курсовете и супервизия и консултиране на колеги; осигуряване на занимания в практическа среда извън съответното висше училище или научна организация; разработване на лекционни курсове; преподаване по специалността на чужд език;

б) работа със студенти и докторанти - работа с докторанти, назначени на преподавателски позиции в съответното висше училище или научна организация;

2. изследователска и/или творческа работа:

а) изследователска работа - ръководство на поне пет изследователски проекта, завършили с научни разработки; приложени в практиката резултати от научни изследвания; създаване на научна група от преподаватели; членство в авторитетна творческа и/или професионална организация в съответната научна област; ежегодни участия с доклади в международни и национални научни форуми; авторитетни отзиви; създаване на ново направление в науката; създадена научна школа; изнасяне на лекции в чужди университети;

б) творческа работа - членство в творческа организация; ежегодни участия с доклади в международни и национални научни форуми; създаване на произведения на изкуството с международно признание; създадена творческа школа; изнасяне на лекции в чужди университети;

в) научни публикации (печатни и електронни) - поне две публикации в международни издания; поне три научни публикации годишно;

г) творчески изяви - поне четири творчески изяви на международно признати форуми.

(2) При научните специалности в областта на изкуствата изследователската работа може да се замести с художественотворческа работа. **§ 22. Създава се чл. 296:**

„Чл. 296. Научното жури е в състав от седем членове - най-малко четирима от тях са професори и най-малко трима са външни лица. Изготвят се три рецензии и четири становища. За останалите условия и ред за заемане на научната длъжност "професор" се прилагат разпоредбите на раздел III. „

§ 23. В чл. 30, ал. 1 и 2 се изменят така:

„(1) Министърът на образованието, младежта и науката осъществява контрол върху откритите и неприключили процедури за придобиване на научна степен, както и за заемане на академични длъжности.

(2) Контролът се осъществява чрез проверки по собствена инициатива или по сигнал на заинтересована страна."

§ 24. В чл. 31, ал. 6 думите „да подаде жалба по чл. 33, ал. 3 или" се заличават.

§ 25. Чл. 32 се изменя така:

„Чл. 32. Всички актове на органите на висшето училище или на научната организация във връзка с придобиването на научна степен или за заемането на академичните длъжности по този закон могат да се обжалват пред съда по реда на Административнопроцесуалния кодекс."

§ 26. Член 33 се отменя.

§ 27. Член 34 се отменя.

§ 28. В чл. 35 се правят следните изменения:

1. Алинея 1, т. 2 се отменя.
2. В ал. 2 думите „и 2" се заличават.
3. Алинеи 4 и 5 се отменят.

§ 29. В чл. 36 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думите „и 2" се заличават.
2. В ал. 2 думите „и 2" се заличават.

§ 30. Отменят се § **2 и 3 от Допълнителните разпоредби.**

§ 31. В § 5 от Преходните и заключителни разпоредби се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 2 след думите „Всички права" се добавя „на лицата".

2. Създават се нова ал. 3:

„(3) Трудовите правоотношения на лицата по ал. 2, които към влизане на този закон в сила, заемат научно-преподавателска или научна длъжност и притежават научна степен, получена съгласно отменения Закон за научните степени и научните звания, се запазват на следните академични длъжности:

1. за "асистент", "старши асистент" и "главен асистент", съответно "научен сътрудник" I, II и III степен - на академичната длъжност "главен асистент";

2. за "доцент", съответно "старши научен сътрудник II степен" - на академичната длъжност "доцент";

3. за "професор", съответно "старши научен сътрудник I степен" - на академичната длъжност "професор".".

3. Създават се ал. 4 и 5:

„(4) Трудовите правоотношения на лицата по ал. 2, които към влизане на този закон в сила, заемат научно-преподавателска или научна длъжност, но не притежават научна степен, получена съгласно отменения Закон за научните степени и научните звания, се запазват на следните академични длъжности:

1. за "асистент", съответно "научен сътрудник" III степен - на академичната длъжност "асистент";

2. за "старши асистент" и "главен асистент", съответно "научен сътрудник" II и I степен - на академичната длъжност "главен асистент";

3. за "доцент", съответно "старши научен сътрудник II степен" - на академичната длъжност "доцент";

4. за "професор", съответно "старши научен сътрудник I степен" - на академичната длъжност "професор".

(5) Лицата по ал. 4, т. 2 се преназначават на академичната длъжност „асистент", ако в срок до 4 години от влизане в сила на този закон не придобият научна степен „доктор".".

4. Досегашната ал. 3 става ал. 6.

§ 32. Параграф 7 **от Преходните и заключителни разпоредби** се изменя така: „§ 7. Лицата, придобили научна степен „доктор на науките" при условията и по реда на отменения Закон за научните степени и научните звания, запазват всички права, произтичащи от придобитата научна степен и могат да заемат академичните длъжности по този закон и без да притежават научна степен „доктор"."

§ 33. В § 9, ал. 2 **от Преходните и заключителни разпоредби,** изр. 2 и 3 се заличават.

§ 34. Параграф 10 от Преходните и заключителни разпоредби се изменя така: „§ 10. В едномесечен срок от влизането в сила на правилника по § 9, ал. 2 висшите училища и научните организации привеждат своите правилници в съответствие с изискванията на този закон и правилника за неговото прилагане."

§ 35. Отменя се § **11 от Преходните и заключителни разпоредби.**

Законът е приет от 41-ото Народно събрание на..... и е подпечатан
и е подпечатан с официалния печат на Народното
събрание.

М О Т И В И

към проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за развитието на академичния състав в Република България

Причини, които налагат приемането на закона:

С Решение № 11 от 5 октомври 2010 г. по конституционно дело № 13 от 2010 г. Конституционният съд обяви за противоконституционни множество разпоредби от Закона за развитието на академичния състав в Република България. Съгласно чл. 151, ал. 2 и 3 от Конституцията на Република България разпоредбите, обявени за противоконституционни не се прилагат от деня на влизането на решението в сила. Съгласно чл. 22, ал. 4 от Закона за Конституционния съд възникналите правни последици от акта по ал. 2 се уреждат от органа, който го е постановил.

Съгласно чл. 81, ал. 4 от ПОДНС, ако Конституционният съд със свое решение обяви отделен закон или част от него за неконституционен, Народното събрание урежда възникналите правни последици в срок до два месеца от влизане в сила на решението.

Цел на закона:

Да се уредят отношенията, свързани с придобиването на научни степени и заемането на академични длъжности в съответствие с Конституцията на Република България, като се отчетат мотивите на Конституционния съд за обявяване на противоконституционност на някои разпоредби.

Основни положения в законопроекта:

Отменят се разпоредбите, според които конкретните условия и ред за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности се определят със съответните правилници на висшите училища и научните организации при спазване на единните държавни изисквания.

Въвеждат се диференцирани изисквания към дисертационния труд за придобиване на образователно и научна степен „доктор" и на научна степен „доктор на науките", както и диференцирани изисквания за заемане на академичните длъжности „доцент" и „професор".

Урежда се статутът на лицата, придобили научна степен „доктор на науките".

Предвижда се министърът на образованието, младежта и науката да осъществява контрол върху откритите и неприключили процедури за придобиване на научна степен, както и за заемане на академични длъжности, който ще се осъществява чрез проверки по собствена инициатива или по сигнал на заинтересована страна.

Законопроектът предвижда отмяна на разпоредбите, свързани с контролът на Арбитражния съвет към НАОА, като се предвижда всички актове на органите на висшето училище или на научната организация във връзка с придобиването на научна степен или за заемането на академичните длъжности по този закон да могат да се обжалват пред съда по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Предвижда се и отмяна на разпоредбите, свързани с създаването и функционирането на Национална листа на журита.

С § 5 от Преходните и заключителни разпоредби е предложена и уредба на заварените правоотношения.

Прилагането на новата уредба не изисква допълнителни финансови средства.

Анализ за съответствие с правото на Европейския съюз:

Във връзка с чл. 28, ал. 2, т. 5 от Закона за нормативните актове, предложеният законопроект няма отношение към правото на Европейския съюз.

Вносители: Ирена Соколова и група н.п.